

Siin Giala Kõñ Séwe

Lawa a lon laanka kanaa die boo

1 ¹Lele-lele Lawa na á lon laanka kanaa da. ²Kanaa le góó kooro na á goã, màn kón banban. Bãã tumaa na á goã mu lea, wolo tumaa n ti. Lawa Yiri na á goã bin die mu le ganaa.

³Lawa tón pe: mà “Wolo fulu bo.” Wolo fulu bo. ⁴Lawa wolo fulu ye màn siin lea. Á tón toë á bo kón ka wolo ti ni. ⁵Á wolo fulu bíi mà “Leawaa”, á wolo ti bíi mà “Tëlo”. Wasamien ye, baayele dó ye. Leawaa bibinaa pinaa n ka be ne.

⁶Lawa tón pe doo: mà “Gele ye, a mu na kón wolo paa.” ⁷Be nó n zënaa mië. Lawa na á bea gele le bo, a ná a giulun mu laanka a lalan wo na, á ñ bo kón ne. ⁸Á gele le bíi mà “Lon”. Wasamien ye, baayele dó ye. A leawaa paa baañ wo n ka be ne.

9 Lawa pe doo: mà “Lon giulun mu le nə n tɔ kɔn le bǎǎ goon toto ne, wɔɔ kooro boo la a ye.” Á n zɛnaa miɛ. ¹⁰Lawa wɔɔ kooro le bii mà “Tán”, á mu tɔkɔnle le bii mà “Kò”. Lawa ye mà n sɛn lea.

11 Lawa tɔn pe: mà “Tán luu buruu pǎlin bɔ: mà n tumaa bɔ, a we ná a tan, a kɔnpe ka a tɔrɔ nɛ, da tumaa bɔ, a nɛ kɔ a kɔnpe ka a tɔrɔ nɛ.” Bɛ né n zɛnaa miɛ. ¹²Tán luu buruu pǎlin bɔ: mà n tumaa bɔ, a we ná a tan á kɔnpe ka a tɔrɔ nɛ, da tumaa bɔ, á nɛ kɔ á kɔnpe ka a tɔrɔ nɛ. Lawa ye mà n sɛn lea. ¹³Wasamien ye, baayele dó ye. A leawaa sɔɔ baañ wɔ pɛnaa n ka bɛ nɛ.

14 Lawa tɔn wusoo á pe: mà “Folon-bɔlen nɛ bɔ lon gɔnɔn ganaa, ñ leawaa laanka tɛlo a bɔkɔnle nia. Ñ nɛ n baa biikoo niañ mànan lea, ñ zɔn biikoon nia, ka leawaan laanka lɛn nɛ. ¹⁵Ka bɛ dó nɛ, ñ boo la, ñ nɛ n toa lon gɔnɔn ganaa, ñ wɔɔ fulu kaa tán la.” Á n zɛnaa miɛ. ¹⁶Lawa folon-bole dadara mà n paa zɛnaa: ñ men bé gole, wasa nɛ, á bɛ koa leawaa miì la; ñ men bé boɛnɛ, mui ni, á bɛ koa tɛlo miì la. Á leeren don zɛnaa. ¹⁷Lawa na á ñ koa lon gɔnɔn ganaa, mà ñ wɔɔ fulu kaa tán la, ¹⁸ñ goǎ leawaa laanka tɛlo miì la, ñ wɔɔ fulu toɛ ñ bɔ kɔn ka wɔɔ ti ni. Lawa ye mà n sɛn lea. ¹⁹Wasamien ye, baayele dó ye. A leawaa sii baañ wɔ n ka bɛ nɛ.

20 Lawa tɔn wusoo á pe doo: mà “Màn yiikoonaa gigiǎ ye bǎǎ tumaa a mu li, mà bàanan don nɛ piɛ ñ wo lon.” ²¹Lawa kò mu giulun mà n dadaran da, mà n yiikoonaa tɔrɔ men tumaa bé tɔ we mu giulun. Á bàan tɔrɔ tumaa dó da. Lawa ye mà n sɛn lea. ²²Lawa barka da ñ ganaa, á pe: mà “Mu mànan nɛ nen bɔ, ñ mɔnaa, ñ kò mu pǎ, bàanan don nɛ mɔnaa tán la.” ²³Wasamien ye, baayele dó ye. A leawaa sooro baañ wɔ n ka bɛ nɛ.

24 Lawa tɔn pe doo: mà “Tán mà n yiikoonaa tɔrɔ tumaa bɔ, piɛ mànan laanka don mànan nɛ, a dadaran laanka a bɔnbɔɛnen nɛ.” Á n zɛnaa miɛ. ²⁵Lawa bea mà n yiikoonaan lɛn tɔrɔ tumaa da miɛ. Lawa ye mà n sɛn lea.

26 Bɛ kio Lawa tɔn pe kɛni: mà “Ñ daa, ñsen nɛ minbuiin nɛ zɛnaa, ñsen dinin kɔnboe lea, ka ñsen dinin bé lon. A giǎ kò mu liñ zòn miì la, ka bàanan nɛ, ka piɛ mànan laanka don mànan nɛ, a dadaran laanka a bɔnbɔɛnen nɛ.”

²⁷ Lawa na á minbuiin ne zënaa a din a kónboe lea, á zënaa ka Lawa din bé lon.

Á n zënaa, gii laanka lo ne.

²⁸ Lawa barka da n ganaa, á pe n ne: mà “N nenyanaan ye, n mōnaa, n tán pā, n giā a mii la. Mà n goā kò mu lii zòn mii la, ka bàanan laanka màn yiikoonaa men tumaa bé to we tán la.” ²⁹ Lawa tón ke pe a ti a ganaa: mà “Á ke, mà ase n màn tōro tumaa laanka da ne-kole tōro tumaa koe n la tán tumaa la, mà be á die n màn-bii bie. ³⁰ Sene, màn yiikoonaan menen tumaa bé tán la, ka bàanan tumaa ne, màn woo màn tá piē sii, mà ase n buu buruu koe ben tumaa la, n màn-bii lea.” Á n zënaa miē. ³¹ Lawa màn men tumaa zënaa, á ye mà n tá siin parsiini. Wasamien ye, baayele dó ye. A leawaa soro baañ wo n ka be ne.

2 ¹ Lon laanka tán ne, ka n gósgósi mànán tumaa nó n zënaa, n nó nya. ² Lawa bé a ná a di nya á nya, a leawaa sobaa baañ wo pinaa, á n susu.

³ Lawa barka wo bea leawaa sobaa baañ wo pinaa le ne, á bo á koa a gōron a din wo lea. A giala, mà a bé á màn tumaa zënaa á nya, a na á n susu be le a pinaa.

⁴ Lawa lon laanka tán da lon, be le a boo n ka be ne.

Eden dùgōro boo

Dënaa Lawa bé á tán laanka lon zënaa n men waáraa, ⁵ bē da kón ba tán la bōro wa, buu kón do banban bōro wa. A giala, mà bea biikoo li, bē Dënaa Lawa tón la kaa tán la bōro wa, bē minbuiin ne do din banban bōro, á n tán kōse wa. ⁶ Sene, mu na á goā soe tán giulun, á n tán tumaa basē.

⁷ Dënaa Lawa tán tii saa, á zënaa minbuiin ne lea. Á yiikoonaa baañ piē do a nyin ni, á n baa màn yiikoonaa lea.

⁸ Be kio, Dënaa Lawa tón bāā sonbore kón zënaa lègiala-n, n nó bii Eden dùgōro, a ná a min zënaa le da walan. ⁹ Dënaa Lawa da tōro din tumaa bo tán la, siini yoro-a, n ne do n kōn le-n. Á yiikoonaa baañ da da dùgōro le bii, ka sii biē laanka sii baraa dōñ da ne.

¹⁰ Tà goon a mu na á goā n toē Eden, die kie dùgōro le ganaa. A nō n toē walan doo, a n tale kōn gūru sii. ¹¹ N goon to n Pison. Be n Avilaa gána tumaa len penē. Sana tá bea

gána le ne; ¹²a sana á siini. Da gon giĩ koñ kón do tá ñ li, ka kolo te-pele siin kón ne. ¹³Ñ tà le goon do to n Giõ. Be n Kuusu gána tumaa len pene. ¹⁴Ñ goon koso do to n Tiigrø. Be n baa sii Assiirii gána a lègiala gon la. A sii baañ wo n ka Efrati tà ne.

¹⁵Denaa Lawa giĩ le saa á koa dùgɔɔ le ne, mà a koso, a ga a walan. ¹⁶Á pe á laa a ganaa: mà “A tá boe la a dùgɔɔ dan len tɔɔ tumaa a ne bii. ¹⁷Sene, mà sii biẽ laanka sii baraa dõñ da ke, mà a nyan toa be a ne wo a le-n wa de! Mà a giala, mà bè a ná a ne bii ñ men pinaa, mà á re giẽ, mà sàabaa ba be la wa.”

¹⁸Denaa Lawa tón pe: mà “A siini giĩ goã a din soõ wa. Mà ase á re domale wole zenee, a din mia lea, a ko la.” ¹⁹Denaa Lawa don màn tɔɔ tumaa laanka bàanan tumaa zena ka tán tii ni, á ñ kũ á daa ñ ne giĩ le li, a bé re ñ to bú lon, ase ga be ganaa. A bé re to men koe bea màn yũkoonaan len ganaa, män die ñ bú ka bea to le ne. ²⁰Giĩ lé pie màn laanka don màn tumaa to ko, ka bàanan tumaa ne. Sene, a dinmaa na a din mia ye, a domale wole lea wa.

²¹Denaa Lawa tón nyũu gole da giĩ le ganaa, á nyũu wo. A bé nyũu ni, Denaa Lawa na á garsawe goon bo, á be a bãã tá ka sii ni. ²²Denaa Lawa garsawe men le bo giĩ ni, á be le zena l lea, á daa ko la. ²³Giĩ bé á ye, á kaa a foo la, yaa a n toa: mà
 “Taare! Sisia kœni, mase din mia goon ne ka ke ne,
 ma din gònɔn kón ne ka ke ne.

Män die bú mà giĩ a paa baañ wo,
 a giala, a na á bo giĩ ni.”

²⁴Be le na á toa, giĩ á re n nie a n bo ñ di laanka ñ dan ganaa, a n doa kœn ka a lo ne, ñ nœ n baa goon.

²⁵Giĩ laanka lo ne, ñ dinin min paa tumaa gònɔn tontoro na á goã, min kón a sii ba ñ mia ganaa wa.

Giĩ laanka lo loo a bo Eden dùgɔɔ-n boo

3 ¹Denaa Lawa don màn menen tumaa zena, mie yiri goã wooro, á la ñ tumaa ne. Á nõn da lo la:
 – mà Lawa pe ñ ne sonbore, mà ñ baran dùgɔɔ le a da ne kón bii wa?

²Lo mie le si:

– mà Nsen tá boe la ñ dùgɔɔ le a da nen bii. ³Sene, mà da men bé dùgɔɔ le bii, mà Lawa na á pe nsen mane be wo

pän li, mà ñsen baran a ne bii wa, ñsen baran n gon da a ganaa wa, mà men bé toë ñsen baran gā wa.

4 Mie tón pe lo ne:

– mà Haayii de! Mà ñ ba re giē wa. ⁵Sene, mà Lawa á doē, mà bè ñ nó bii ñ men pinaa, mà ñ yii á re toē, mà ñ tá re ñ bie ka Lawa din bé lon, ñ sii biē laanka a baraa d5.

6 Lo lé ye, mà da ne le á siin yoro-a á la yii ni, mà a bii doamaa ne a goā kōñ le-n, mà min yii á boe li, mà á boe la a min yiri bū. A ná a ne goon na, á bii, á ñ kón ko ñ zuū la a li, a d5 bii. ⁷Be kio, ñ dinin paanan yii toē kōni, ñ nó d5 mà ñsen tontoro ne. N nó tón goro luu na, ñ nó woro kōn, ñ nó yii ñ bos5-n mōnaa lea.

8 Wasamiene, piē lolō bé boe ñ men waáraa, ñ nó Denaa Lawa le ma, n bibii dūgoro le g55 ne. Ñ nó nōmaa ñ nó n duru a nyeene dūgoro le a dan bii. ⁹Sene, Denaa Lawa le dia giī le la, á nōn da la:

– mà A n maa?

10 Giī le ná a le si:

– mà Ase ná a le ma dūgoro le ne, mà nyēe ná ase kū, a giala mà ase tontoro ne, mà be le ne, ase nó n duru.

11 Denaa Lawa tón nōn da la:

– mà Die na á pe ne, mà a tontoro ne? Mà ase bé á pe ne, mà a baran da ne men bii wa, mà a be le bii ya?

12 Giī le tón pe:

– mà A din lo men le ko ase la, mà be le na á da le a ne ko ase la, ase tón bii.

13 Denaa Lawa pe lo le ne:

– mà Wàa na á baa á ke zēnaa?

Lo le ná a le si:

– mà Mie na a ná ase bebele, ase da ne le bii.

14 Denaa Lawa tón pe mie ne:

– mà A sii men zēnaa ke, mà ase n die len pepiā bí li. Mà tō mōnan tumaa laanka don mōnan tumaa bii, mà a din nō die n giere tán a nō la, mà á re tii bii a yiikoonaabaa biikoo tumaa li. ¹⁵Ma ase á re baraabaa die a laanka lo bii ni, mà ase da a tōro laanka lo tōro bii ni. Mà lo tōro á re a miī yoyōre, mà a dō á re lo tōro yawēe a gōātoro ganaa.

16 Á tón pe lo do ne:

— mà Bè á nò ne ò men waáraa, mà ase á re màn die a nõmaa li, mà á re ne yii ka là paparee ne. Mà giã kun ka n zuũ-n tá re goẽ wẽ ne a ganaa, sene, mà ò zuũn die goẽ a mii la.

17 Bè kio á tòn pe giĩ le ne:

— mà Ase bé á pe a laa a ganaa, mà a baran da men a ne bii wa, mà a bé á n saa a lo a boo li á bii, mà ase n die len pepiã bii tán li, a din le taman yii. Mà a yiikoonaaabaa g55 ne, mà a là n die papare a tòn a le-añ bii ye a ne. ¹⁸Mà á re nyan laanka buu babaraa boe a goã giulun, mà tán k5õn màn ne á re bii. ¹⁹Mà á re sè fuu koẽ a pesẽ a tòn a le-añ màn-bii ye, yáa a wusii a woe tán, a bé á bõ tán men le ne. Mà a n tii lea, mà a n die wusii a wo tii li.

20 Giĩ le ná a lo le t5 k5 mà “Evu” (bè giala mà “Yiikoonaa”), a giala a din na á yiikoonaan tumaa a náa baa. ²¹Dènaa Lawa t5 ki zènaa donke lea, á w5 Aadã laanka a lo ganaa. ²²Bè kio, Dènaa Lawa tòn pe: mà “Minbuiin ne á ke, á n baa ka òsen bé lon, sii bĩ laanka sii baraa doẽ w5 pãn li. Mà sisia, mà yáa òsen nõ kurii yiikoonaa baañ da ke a ne bii ganaa. Mà bè be bie wa, mà bè á be a ne na, á bii, mà a n goẽ a yii n koo miẽ, yáa dudu.”

23 Dènaa Lawa nõ ò loo, á ò bõ Eden dùg5r5 le ne, màn men bé toe ò bõ tán men ne, ò wo be le k55. ²⁴A bé á ò loo á ò bõ a ne ò men waáraa, a na á lon màn yiikoonaan doa Eden dùg5r5 le a lègiala g5n la. G5ya sà t5-bole n ben g5n, ò nõ pipiri bãã yii ni, yiikoonaa baañ da le a zii leduĩ ni.

Les Livres de Genèse et d'Exode en Langue San (Samo)
publiés sous le titre
Siin Giala Kõn Séwe
laanka
Bõ Bèrèbaa Neñ Séwe

par
L'Alliance Biblique du Burkina Faso
B.P. 2958
OUAGADOUGOU, Burkina Faso

© Alliance Biblique du Burkina Faso, 1994
Illustrations, par Horace Knowles
© The British and Foreign Bible Society
London, England, 1954, 1967, 1972.

ISBN 9966-40-360-4
SAN (SAMO) GENÈSE/EXODE 460P UBS-EPF 2M 1994